

TIEDOTE

15.9.2008

julkaisuvapaa 15.9. kello 11.00

TEKIJÖIDEN YHTEYS- TIEDOT

Ilka Haarni: ilka.haarni@ikainst.fi,
puh. 040 7438 478

Lotta Hautamäki: lotta.hautamaki@
helsinki.fi

puh. 09 1912 41932

ARVOSTELUKAPPALE- PYYNNÖT

Gaudeamus
arvostelut@gaudeamus.fi
050 540 1299 / 050 386 4462

LIIKA ON AINA LIIKAA -HANKE

Sininauhaliitto:

Projektipäällikkö Maria Viljanen
maria.viljanen@sininauhaliitto.fi

puh. 050 359 3845

Projektitiedottaja Johanna Vakkuri
johanna.vakkuri@sininauhaliitto.fi
puh. 050 3056 294

IKÄÄNTYVÄT ARVOSTAVAT KOHTUULLISIA JUOMATAPOJA

Moni ikääntyvä on elämäkokemuksen myötä hillinnyt alkoholinkäyttöään, todetaan uudessa tietoteoksessa *Ikääntyvät juomatavat – elämäkokemus ja muuttuva suhde alkoholiin* (Gaudeamus 2008). ”Eläkeikäisten keskuudessa on monenlaisia alkoholinkäyttäjiä, eikä heistä kannata puhua yhtenä joukkona”, huomauttavat teoksen kirjoittajat, tutkijat Ilka Haarni ja Lotta Hautamäki. ”Julkisuudessa keskustellaan lähinnä huolta herättävästä ongelmakäyttäjien pienestä ryhmästä, vaikka juuri eläkeikäisten joukosta löytyvät myös ne kohtuulliset juomatavat. Monelle ikääntyminen tuo mukanaan alkoholinkäytön osaamista, ja paljonkin juoneet vähentävät alkoholinkäyttöään”, kertovat Haarni ja Hautamäki haastattelututkimuksensa havainnoja.

Ikääntyvät juomatavat -teos on sukellus 60–75-vuotiaiden juomatapoihin ja alkoholin käyttöhistorioihin. Se täydentää kuvaa suomalaisten alkoholinkäytöstä ja kertoo, millainen suhde ikääntyvillä on alkoholiin. Ikääntyvien juomatavat kuvastavat niin sukupolven, elämäkokemuksen kuin aikakaudenkin piirteitä. 1960-luvulla syntynyt nautinnonhaluinen ja toisaalta sitä ennen vallinnut asketistinen alkoholikulttuuri ovat molemmat läsnä ikääntyvien alkoholisuhteessa – paitsi muistoina myös nykykäytännöissä ja tavoissa suhtautua alkoholiin.

Kirjaa varten haastateltujen enemmistö kuluttaa alkoholia joko vähemmän tai suunnilleen saman verran kuin työikäisenä. Haastateltavien sukupolven alkoholinkäyttötottumukset ovat kuitenkin erilaisia kuin aikaisemmilla ikääntyvillä sukupolvilla. Kulttuurisena ilmiönä ikääntyvien alkoholinkäyttö on muuttunut siinä missä muidenkin suomalaisten: alkoholi on saanut keskeisemmän roolin kuin aikaisemmin ja alkoholinkäyttö on arkipäiväistynyt. ”Kun sehän on nykysellään, tai ollut jo useat ajat niin, että kun sä meet jonnekin kylään, niin ei se ole kahvia ja kakkua, vaan siinä yleensä tarjotaan muutakin”, kiteyttää yksi haastateltava.

Haarnin ja Hautamäen mukaan haastattelut paljastavat myös muutamia haavoittuvia tai riskialttiita alkoholinkäyttäjärhymiä, esimerkiksi ne ikääntyvät, jotka pitävät työikäisille suunnattuja suurkulutuksen rajoja itselleen edelleen sopivina.

TAUSTA

Ikääntyvät juomatavat -teos perustuu Sininauhaliiton ”Liika on aina liikaa – ikääntyminen ja alkoholi” -hankkeessa tehtyyn tutkimukseen. Tutkimusta varten haastateltiin kaikkiaan 31 henkilöä. Hankkeen rahoitti RAY.

TEKIJÄT

VTI, dosentti ILKA HAARNI työskentelee Ikäinstituutissa.

VTM LOTTA HAUTAMÄKI työskentelee Helsingin yliopiston sosiologian laitoksella.